

Từ ánh SAO MAI đêm THÀNH ĐẠO đến buổi sáng mùa Xuân nhân thế

ISSN: 2734-9195 10:10 19/02/2026

Trải qua nhiều thế hệ, đi qua nhiều quốc độ với muôn ngàn kiểu sống và sinh tồn khác nhau. Những lời vàng Phật dạy, dù có chia ra nhiều ngã rẽ khác nhau nhưng cũng đều có chung một vị giải thoát sâu mầu.

Tác giả: **Dương Kinh Thành**

Tạp chí Nghiên cứu Phật học số Tháng 01/2026

Thuở nhỏ mỗi khi đến chùa, tôi thường tìm đọc các câu văn được treo trong chùa, chung quanh các giảng đường. Thường là những câu ghi lời Phật dạy, hay các lời kinh tâm đắc nhất, để góp phần khuyến hóa tăng chúng và phật tử nơi trú xứ của mình.

Lời Phật dạy, những câu văn trích gọn từ trong kinh điển vốn đã mang tính chân lý xa rộng, bao hàm tất cả những diễn biến trong cuộc sống hằng ngày với những khung hình vui sướng và khổ sầu mà từ ngàn xưa Đức Thế Tôn đã thành tựu được chân lý ngay dưới cội Bồ Đề trong đêm Thành Đạo đáng nhớ.

MỪNG XUÂN DI LẶC

Từ ánh SAO MAI đêm THÀNH ĐẠO đến buổi sáng mùa Xuân nhân thế

Dương Kinh Thành

Ảnh được tạo bởi AI

Trải qua nhiều thế hệ, đi qua nhiều quốc độ với muôn ngàn kiểu sống và sinh tồn khác nhau. Những lời vàng Phật dạy, dù có chia ra nhiều ngã rẽ khác nhau nhưng cũng đều có chung một vị giải thoát sâu mầu.

Trải qua những cuộc chiến tranh kéo dài do lòng tham đắm, vọng tưởng của con người tạo ra thì chân lý Phật đà, những lời vàng Phật dạy ngày càng được nhân

rộng và vang xa, bất chấp tiếng xé gió của làn tên mũi đạn đang rượt đuổi bên mình. Thân xác này có thể mất nhưng chân lý Phật đà mãi mãi trường tồn, sinh sôi, bất diệt.

Tất cả những viễn cảnh xã hội, những vui buồn trong cuộc sống đã được cô đọng lại thành 423 lời vàng trong Kinh Pháp Cú tuyệt hảo. Để ai ai cũng có thể soi rọi tâm thể, hướng thượng về mùa Xuân nhân thế trong la bàn của cuộc đời. Kinh Pháp Cú là một trong những bộ thuộc Tiểu Bộ Kinh, hệ thống Kinh tạng Pali. Bậc Thiện tri thức xem Bộ kinh như Thánh Thư Phật giáo.

Ngày ấy, lứa tuổi trẻ sôi nổi, anh em chúng tôi thích tìm và chọn những lời dạy gần gũi với nhịp sống với hoàn cảnh xã hội, trước hết là để tự nhắc nhở, sau đó cùng chia sẻ và cùng học. Chia nhau tìm và tham cứu nhiều bản dịch Kinh Pháp Cú, trân trọng từng diễn giải của nhiều bậc tôn túc để thống nhất bình chọn. Giờ này, sau hơn nửa thế kỷ, anh em vẫn còn luôn thuộc nằm lòng câu 244 thuộc Phẩm Cầu Uế:

“Để thay sống trơ tráo, lỗ mãng như quạ điều, Miệng bêu rếu, ngạo mạn, Lòng ô nhiễm, tự kiêu”.

Lời diễn giải thật hay: *“Sống không biết xấu hổ, sống lỗ mãng như quạ điều, sống chê bai kẻ khác, sống công kích huênh hoang, sống ngạo mạn ý lại; Sống như thế ấy chẳng khó khăn gì”.*

Tuổi trẻ của anh em khi đó sống trong chiến tranh, nhiều biến động thường trực, có khi can thiệp hay xé nát lý tưởng của nhau. May mắn vì đã có trong mình nhiều căn bản Phật học, được vun bồi theo từng tuổi lớn lên, nên ngoại cảnh chi phối ít khi bị nhiễm ô. Gặp nghịch cảnh, nhắc nhở nhau bằng câu **Kinh Pháp Cú** 320 - Phẩm Voi Rừng: “Như voi giữa chiến địa, Kháng cự mọi cung tên, Ta chịu đựng hủy báng, Phá giới biết bao người”.

Lời diễn giải hay nhất mà tôi cảm nhận được: *“Ta phải có thái độ của đàn voi khi lâm trận, mạnh tiến giữa rừng gươm đao giáo mác, hứng chịu những nỗi chua cay của đời và vững tiến trên con đường phẩm hạnh”.*

Giờ đây, nhiều bạn trang lứa đã nằm xuống, người sống thì còn nguyên vẹn tấm lòng trung trinh tận hiến cho đạo pháp; tiếp tục nuôi lấy niềm tự hào đó để đi tiếp cung đường tin yêu đạo pháp mà người mất đã nhường lại nguyên vẹn. Có thể nói, tuổi trẻ Thanh Niên Phật giáo của chúng tôi ngày xưa ấy, đã thêu dệt từ những đêm đông sâu lắng, ươm mầm, ủ ấm cho đêm trù tịch mùa xuân bừng khai nụ hoa tươi của sự sống trong mùa Xuân nhân thế.

Ảnh được tạo bởi AI

Thời đó, mỗi mùa **Thành Đạo** anh em chúng tôi đều có các kỳ cắm trại mang danh Ni Liên Thuyền. Giữa đêm khuya thanh vắng, ngồi quây quần bên hình ảnh đức Bổn Sư ngồi trầm tư dưới cội Bồ Đề, có chút sương lạnh tỏa chung quanh cũng đủ làm chạnh lòng mình khi liên tưởng đến cái thời khắc đức Thế Tôn Thành Đạo, mà cũng cảm nghe lòng vương chút tái tê. Dễ cảm và cũng dễ liên tưởng như thế mới chạm đến cửa ngõ của sự biết ơn và nhớ ơn chư Phật. Môi trường tu học của anh em chúng tôi bắt đầu từ những bước chân sáo Oanh Vũ hồn nhiên cho đến bước trưởng thành mai này cũng vẫn mang nhiều sự hàm ân sâu sắc ấy. Nên từ đó có rất nhiều thuận duyên tiếp cận đến Phật học. Đó còn là một sự khổ luyện, nhọc nhằn tìm học Đạo trong những bước đi âm thầm, cô độc trong đêm lạnh của trời tối mùa sương. Trong đêm trường lạnh lẽo ấy, từng đốm lửa của các lều trại vẫn luôn được thắp sáng bằng những ánh đuốc, đủ nung ấm tinh thần từng trại sinh khi bài hát Thành Đạo vẫn còn mãi vấn vương bên trong mỗi trái tim:

“Mùa đông đến, đây Ni Liên bờ sông giá lạnh/Kia chén vàng còn lấp lánh dưới trời khuya/ Triền dốc núi, tuyết rơi lạnh trắng cánh rừng/Đức Thích Già vừa chứng được đạo mầu/Ngày hôm nay cũng mùa đông này, trên quê hương còn đang vất vả, chấp hai tay, đài sen ta kết đoàn/Đồng nguyện cầu, dâng đến Đức Thế Tôn.

Đời tham đắm, say bao nhiêu niềm đau ái lụy/Kia tiếng cười, nọ tiếng khóc khắp trần ai/ Người vui sướng, kẻ khổ đau nào có khác gì/Ánh Đạo Vàng được soi khắp chốn nhân gian/ Ngày hôm nay cũng mùa đông này/Chạnh nhớ xưa bờ sông giá lạnh/Đức Thế Tôn, lời tâm trong chén vàng/Mang đạo lành đi khắp chốn nhân gian.

Ngày hôm nay, theo bao nhiêu thời gian chất chồng/Bao tiếng cười, niềm hoan hỷ đã dần tươi/Người vui sướng kẻ khổ đau cùng nhau thấy mình/ Ánh Đạo Vàng, được soi sáng khắp nhân gian/Ngàn năm xưa cũng ngàn năm này/Luôn khắc ghi hạnh xưa của Phật/ Nương Pháp Luân, đài sen ta kết đoàn/ Đồng chung lòng, xin mãi luôn khắc ghi”.

Ngày nay, theo quy chế tổ chức của Giáo hội Phật giáo Việt Nam, tuổi trẻ thanh niên chung mái nhà của Ban Hướng dẫn nam nữ cư sĩ, với đa dạng hình thức tu học cũng như nhiều sắc thái để các bạn lựa chọn tham gia. Duy nhất chỉ có mỗi một tổ chức Gia Đình Phật Tử hiện diện, tiếp tục sinh hoạt theo lý tưởng của mình. Điều này cũng có nghĩa rằng tổ chức Gia Đình Phật Tử hôm nay như thay mặt hệ thống thanh niên Phật giáo ngày xưa với sáu hình thức Gia Đình Phật Tử, Sinh Viên Phật Tử, Học Sinh Phật Tử, Thanh Niên Phật Tử, Hướng Đạo Phật Giáo và Thanh Niên Phật Tử Thiện Chí. Đó cũng có thể được xem là một khung cửa đón nhận hương sắc mùa xuân tràn đầy sắc hoa đạo thanh xuân, làm nền tảng vững chắc cho các lứa tuổi thanh niên bước đến với nguyên vẹn niềm tự hào của biết bao tầng lớp cha ông để lại.

Mỗi một mùa xuân sang, là thêm một tuổi, thời gian lại khế chồng chất lên đôi vai thế hệ chúng tôi trong từng bước tới phía bên kia triền dốc cuộc đời. Nhưng với tấm lòng người con Phật, dù hình thái kế thừa với sắc màu nào để chân lý Phật Đà được tiếp tục phát triển và hóa đạo thêm xa; thì đó mới chính là niềm hoan hỷ cao vời nhất.

Mùa xuân luôn ở phía trước, kỷ niệm dù có ra sao thì cũng đã ở phía sau, xin được viết để ôn lại kỷ niệm trong sự thanh thoi cho nhẹ bớt sự ngậm ngùi, cho tách trà ngày Xuân hôm nay còn phảng phất hương Đạo nối tiếp từ mùa Xuân đến mùa Xuân.

Tác giả: **Dương Kinh Thành**

Mùa Xuân Bính Ngọ 2026

Tạp chí Nghiên cứu Phật học số Tháng 01/2026